

İSMMMMO "İstanbul Yerel Yönetimler" araştırmasına göre belediyelerde rüşvet tarifesi oluşmuş

Rüşvet belediyelerin parçası

İstanbul'un 18 ilçesinden 1153 denekle yapılan araştırmada belediyelerden memnuniyet, hizmetlerin kalitesi, genel sorunlar, rüşvet işleyişi, trafik sorunu gibi birçok konuda görüş alındı. Belediyelerde rüşvet çarkının en fazla ihalelerde işlediği, imar işlemlerinde de rüşvetin bolca görüldüğü belirlendi. Vatandaşın yüzde 51.2'si rüşvetin gerektiğini söyledi.

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın (İSMMMMO) yayımladığı araştırmaya göre, İstanbul'un genelinde trafik bir numaralı sorun olarak gösterilirken belediyelerde "rüşvet tarifesi" oluştu. Oda'nın "Yerel Yönetimlerde Hizmetlerden Memnuniyet ve Yolsuzluklar" konulu araştırma çarpıcı sonuçlar verdi. Prof.Dr. Figen Altuğ koordinatörlüğünde Doç.Dr. Murat Çak, Murat Şeker ve Onder Bingöl'den oluşan ekip tarafından hazırlanan araştırmada, belediyelerde rüşvetin en fazla ihale paylaşımında yaşandığı anlaşıldı.

1.153 denekle görüşüldü

İSMMMMO araştırmasına göre, ihalelerde yaşanan rüşvet olaylarının rakamı 5.000 TL ve üstü, imar işlemlerinde verilen rüşvet miktarı 2.600 TL ve üstü, işe alım süreçlerinde yaşanan rüşvet olaylarının ortalaması da 1.650 TL olarak saptandı. İSMMMMO Başkanı Yahya Arıkan araştırmaya ilişkin değerlendirmesinde, ilk kez 2007'de Maliye tarafından açıklanan verilere göre, belediyelerin 33.5 milyar TL'lik bir bütçeyi yönettiklerinin hesaplandığını ancak bu rakamların sağlıklı olmadığını belirtti. Sadece İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 2009 konsolide bütçesinin 18 milyar

TL olduğunu anımsatan Arıkan şunları söyledi: "2007'de merkezi hükümetin 175.3 milyar TL'lik bütçesine karşın 33.5 milyar TL'lik bütçeyi yerel yönetimler yönetmektedir. Bu veri toplam 3.335 yerel yönetim birimini, 81 il özel idaresi, 156 büyükşehir belediyesi, 101 büyükşehir ilçe belediyesi, 283 büyükşehir ilk kademe belediyesi, 65 il belediyesi, 749 ilçe belediyesi ile 2.011 belde belediyesini içermektedir. Bu verilerin ön bilgi gönderilmesiyle derlendiği bilinmektedir ve sağlıklı olmadığı ortaya çıkmaktadır. Yerel yönetimlerin bütçelerindeki en önemli gelir kalemi vergilerdir. Buna karşın kamuoyu, yerel yönetimler ile bunlara bağlı işletmelerin finansal tabloları ve bütçeleri hakkında herhangi bir bilgiye sahip değildir. Oysa kent halkının yerel yönetimlerin harcamalarında söz sahibi olması demokratik düzenin en önemli koşullarındandır".

İstanbul halkının memnuniyeti

İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin hizmetlerinden memnuniyet düzeyi en yüksek olan hizmetler, 0-10 arası not değerlendirilmesine göre; itfaiye (7.7) meslek edindirme kursları (7.2) belediyeye ait sosyal tesisler (7.0) şeklinde sıralanıyor. Memnuniyet dü-

zeyi düşük olan hizmetler ise otopark (3.8) inşaatların denetimi (3.9) ve trafik düzenlemelerine (4.1) ilişkin hizmetler olarak belirlendi. 19 hizmet sınıflandırılmasında yapılan değerlendirmelerin ortalaması alındığında ise İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin hizmetlerinden duyulan memnuniyet notu 5.5 puan oldu. Öte yandan güler yüz, vatandaşa eşit davranma, dikkatlilik, gayret, yanlışların düzeltilmesi ve genel davranış biçimi topluca değerlendirildiğinde, genel memnuniyet notu 10 üzerinden 4.6 oldu.

Yolsuzluk alanları

Araştırmaya göre belediyelerde en fazla yolsuzluk alanları emlak, imar, zabıta birimlerinde yoğunlaşıyor. En azı ise kültür-sosyal birimlerinde görülüyor. Belediyelerde herhangi bir işin yapılabilmesi için rüşvet/hediye verilmesi ile adam kayırmacılık gerektiğini ifade edenlerin oranı yüzde 51.2 gibi oldukça yüksek bir orana ulaşıyor. Öte yandan belediyelerle ilgili tespit edilen 7 alanda verilen ortalama rüşvet miktarları sıralandığında, en fazla rüşvetin verildiği alan, belediyelerin açtıkları ihalelerde görülüyor. İhalelerde rüşvetin miktarı ortalama 3.000 TL olurken, imar işlemlerinde rüşvet ortalaması 2.600 TL olarak kendini gösteriyor. İşe al-

ma sürecinde işleyen rüşvet ortalaması ise 1.650 TL olarak karşımıza çıkıyor. Ruhsat işlemlerinde ise ortalama rüşvet miktarı 900 TL olarak belirlendi. Öte yandan dosyayı hızlandırmak, herhangi bir hizmette önceden faydalanmak ve zabıta işleri gibi alanlarda da rüşvet mekanizması işliyor.

Trafikten yoğun şikayet

Araştırmada trafik sorunu İstanbul'un bütün ilçelerinde en önemli sorun olmakla birlikte, deneklerin cevabına göre en çok Kadıköy, Beşiktaş ve Zeytinburnu ilçelerinde ön plana çıkıyor. Trafik sorununun en az olduğu ilçeler ise Ümraniye, Maltepe ve Bahçelievler olarak belirlendi. Asayiş sorununda ise Bayrampaşa, Beyoğlu ve Gaziosmanpaşa önde gelirken, Üsküdar, Beşiktaş ve Kadıköy asayiş sorununun kısmen düşük olduğu ilçeler olarak belirlendi. Öte yandan ilçe belediyelerinden vatandaşın genel memnuniyeti sorulduğunda 0 ile 10 puan arasına göre Zeytinburnu (6.8) Beşiktaş (6.5) Beyoğlu (6.3) puan alırken Bakırköy (3.7) Ümraniye (4.1) ve Bahçelievler (4.1) alan belediyeler oldu. Araştırmada 18 ilçede yaşayan İstanbullular, ilçelerin nüfuslarına orantılı şekilde denek olarak cevap verdiler.